

**CENTRUM
POLITYK
PUBLICZNYCH**

Wybrane dane dotyczące sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego

Tereny zieleni publicznej i ochrona przyrody

Paweł Hałat

Kraków, czerwiec 2026

**UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE**

Spis treści

Komentarz do danych.....	3
Tereny zieleni urządzonej.....	5
Ogródki działkowe.....	13
Lasy.....	15
Przyrodnicze tereny chronione i pomniki przyrody	19

Komentarz do danych

Ważnym czynnikiem jakości życia, w tym dostosowania do zmian klimatycznych, są tereny zielone – zarówno zieleni urządzonej (w tym niedoceniane ogródki działkowe), jak i lasy oraz przyrodnicze tereny chronione.

Powierzchnia terenów zieleni urządzonej w województwie małopolskim w ostatniej dekadzie wzrosła o ok. 1 000 hektarów, w tym ponad 600 ha parków. Największy udział w powierzchni zieleni urządzonej mają parki (34%) oraz zieleni osiedlowa (31%). Zmniejszyła się natomiast powierzchnia zieleńców (wykres 1). Udział terenów zieleni urządzonej w powierzchni ogółem w woj. małopolskim należy do najwyższych w Polsce (wykres 2). Stosunkowo wysoki jest także wskaźnik nasycenia terenami zieleni urządzonej na mieszkańca (wykres 3). Większość terenów zieleni urządzonej znajduje się w miastach. Udział terenów zielonych w miastach w Małopolsce był stosunkowo niski, jednak sukcesywnie wzrastał i w 2023 r. osiągnął poziom średniej dla kraju (wykres 4).

Największe nasycenie terenami zieleni urządzonej (*per capita*) odnotowano w gminach uzdrowiskowych (Krynica-Zdrój, Piwniczna-Zdrój, Muszyna, Rabka-Zdrój), a także w Krakowie i miastach zachodniej Małopolski. Stosunkowo niskie było natomiast nasycenie w pozostałych dużych miastach regionu – Tarnowie, Nowym Sączu czy Nowym Targu. W ponad 80 gminach (głównie wiejskich ale także miejsko-wiejskich) nie było terenów zieleni urządzonej (rysunek 1).

W ostatniej dekadzie liczba nasadzonych w terenach zieleni drzew w woj. małopolskim była corocznie większa od liczby ubytków drzew (wykres 5)¹. Na tle innych województw sytuacja prezentowała się korzystnie – przewaga nasadzonych w ciągu dekady drzew należała do największych w Polsce – przy czym aż w połowie województw odnotowano więcej ubytków niż nasadzeń (wykres 6). Nie we wszystkich gminach sytuacja była tak korzystna, w szeregu gmin liczba drzew zmniejszyła się. Największa pozytywna różnica została odnotowana w Krakowie, Zakopanem, Nowym Targu i Wolbromiu. Znaczny ubytek drzew nastąpił natomiast w Tarnowie (rysunek 2).

W województwie małopolskim działało w 2024 r. 235 rodzinnych ogrodów działkowych (ROD), z ponad 27 tys. działek. W ciągu dekady liczba ROD zmniejszyła się o 26, a liczba działek o blisko 3 tys. (wykres 7). Tendencja spadkowa dotyczyła wszystkich województw, jednak względny spadek liczby ROD (10%) był w Małopolsce jednym z największych (wykres 8)

Powierzchnia lasów w woj. małopolskim pozostawała w ostatniej dekadzie w praktyce bez zmian, a udział lasów w powierzchni regionu jest nieco niższy niż średnia dla kraju (wykres 9). Pod względem udziału lasów, woj. małopolskie plasuje się dopiero na dziewiątej pozycji w kraju (wykres 10). Charakterystyczną cechą Małopolski jest bardzo wysoki – sięgający 44% powierzchni – udział lasów prywatnych. Pod tym względem region zajmuje drugie miejsce w kraju (wykres 11). Lesistość największa jest w południowej, górzyszej części województwa,

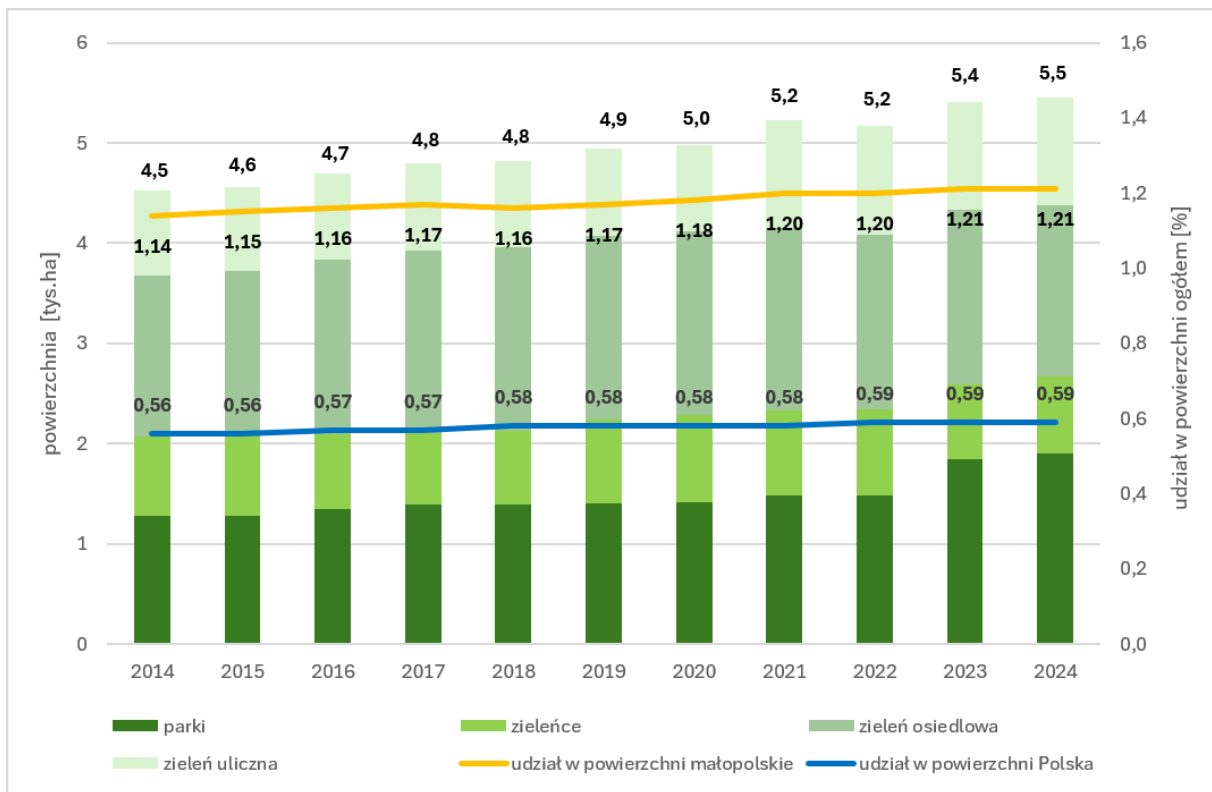
¹ Prezentowane przez GUS dane dotyczące nasadzeń i ubytków drzew dotyczą wyłącznie terenów zieleni lub terenów, który w ramach prowadzonych w ciągu roku prac ma być urządzonej i zagospodarowanej jako teren zieleni.

gdzie udział lasów sięga 70%. Bardzo niską lesistością cechują się natomiast gminy w obszarze metropolitalnym Krakowa (w tym sam Kraków) oraz w północno-wschodniej części województwa. Na terenie jednej gminy (Gręboszów) nie było lasów (rysunek 3).

Powierzchnia przyrodniczych terenów chronionych² w Małopolsce wynosiła ponad 800 tys. ha (8% wszystkich obszarów chronionych w kraju). W ciągu dekady zwiększyła się nieznacznie (wykres 12). Przyrodnicze obszary chronione zajmują 53% powierzchni regionu, znacznie powyżej średniej dla kraju. Pod względem udziału obszarów chronionych w powierzchni woj. małopolskie zajmuje drugie miejsce (wykres 13). Największy jest udział najmniej restrykcyjnych form ochrony przyrody tj. obszarów chronionego krajobrazu (71% wszystkich terenów chronionych) oraz parków krajobrazowych (23%). Parki Narodowe stanowią zaledwie 5% obszarów chronionych, a rezerваты – 0,1%. Znikoma jest powierzchnia obszarów, które mogą być ustanawiane przez samorządy gminne tj. użytków ekologicznych i obszarów chronionego krajobrazu (wykres 14). Na terenie województwa ustanowiono także ponad 2,7 tys. pomników przyrody tj. 6% wszystkich pomników w kraju (wykres 15). Udział terenów chronionych w powierzchni gmin jest bardzo zróżnicowany – od wartości sięgających 90-kilka procent na południu województwa (w tym w 26 gminach – 100% powierzchni), do kilku procent w gminach w jego centralnej części, w tym w 43 gminach nie ustanowiono żadnej obszarowej formy ochrony przyrody. Największa liczba pomników przyrody (ponad 360) została ustanowiona w Krakowie (rysunek 4).

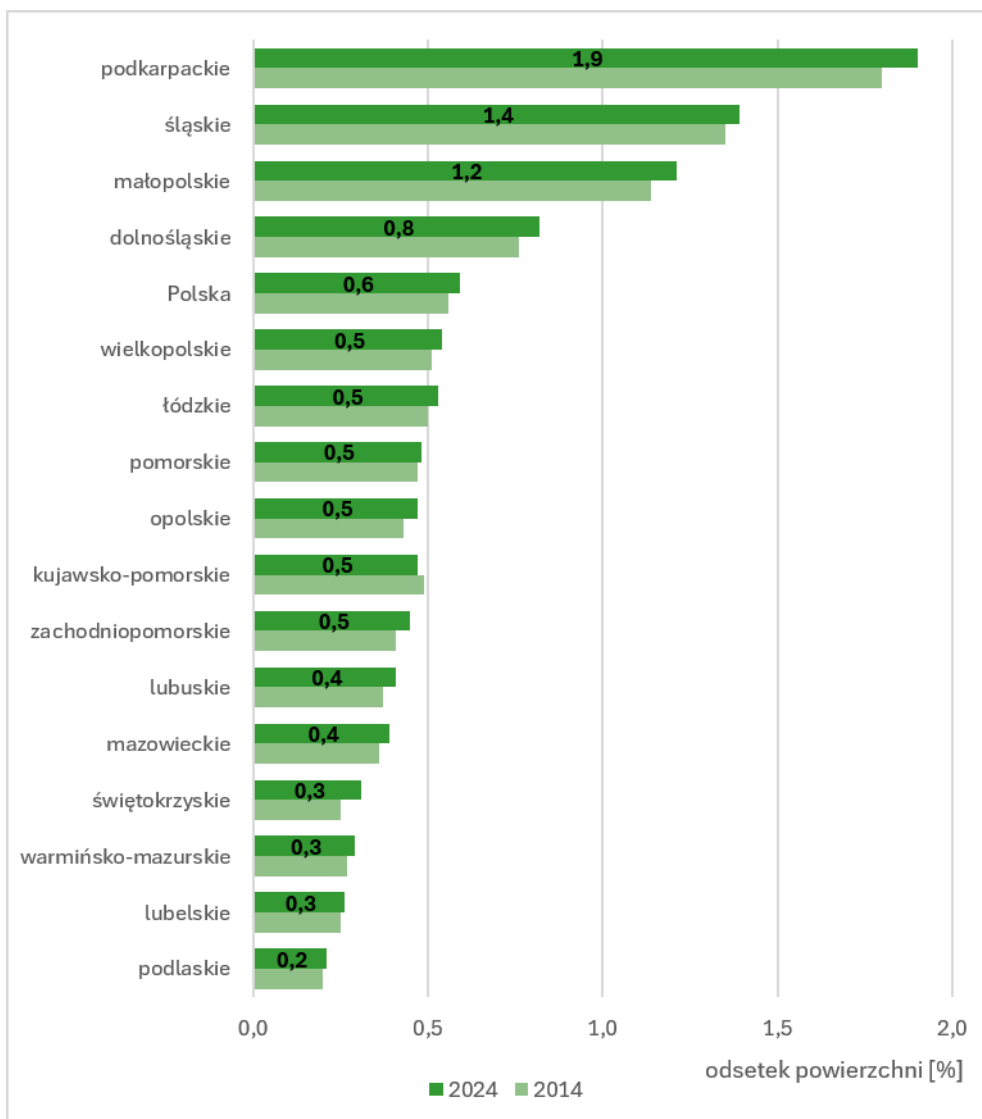
² Wszystkie krajowe obszarowe formy ochrony przyrody (tj. bez obszarów Natura2000).

Tereny zieleni urządzonej

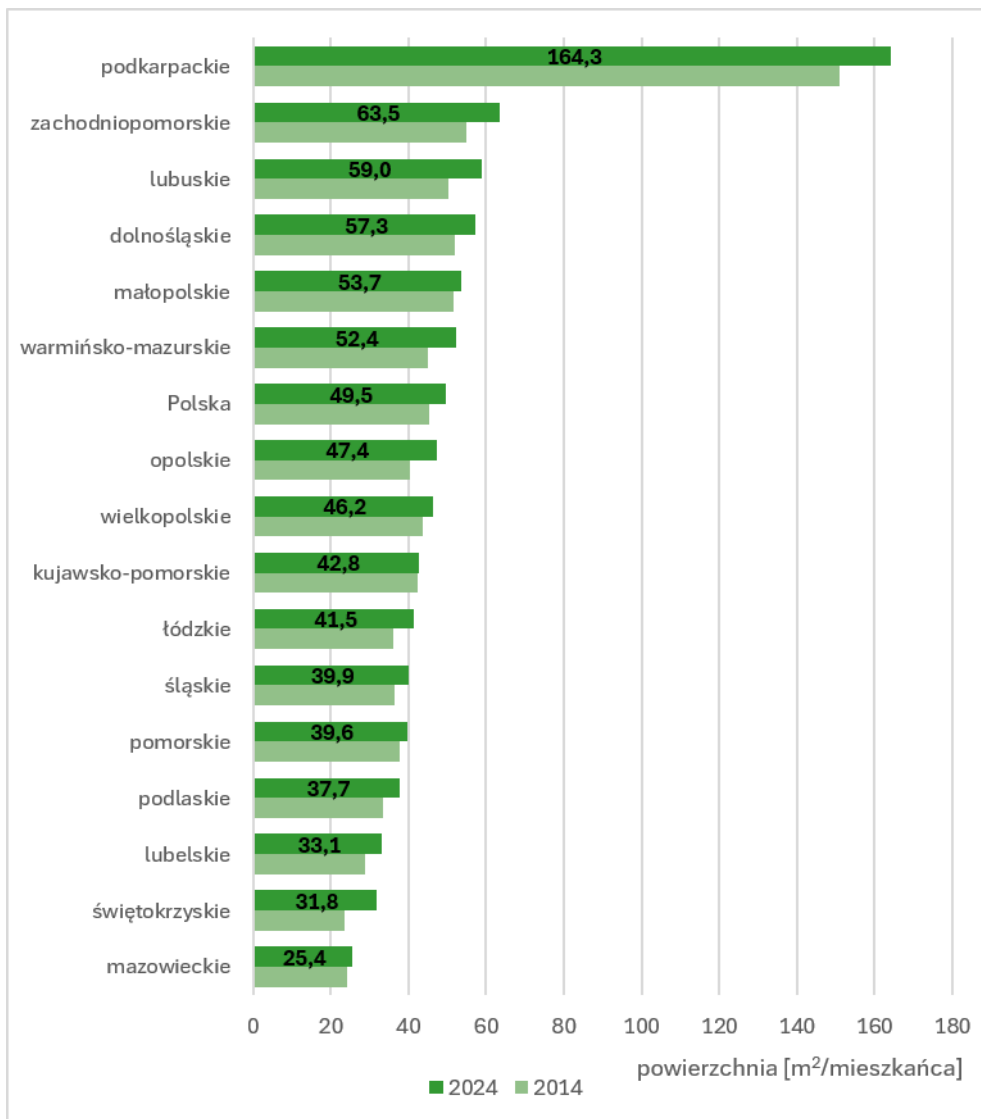
Wykres 1. Tereny zieleni urządzonej wg typów w województwie małopolskim i udział terenów zieleni urządzonej (ogółem) w powierzchni województwa, w latach 2014-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

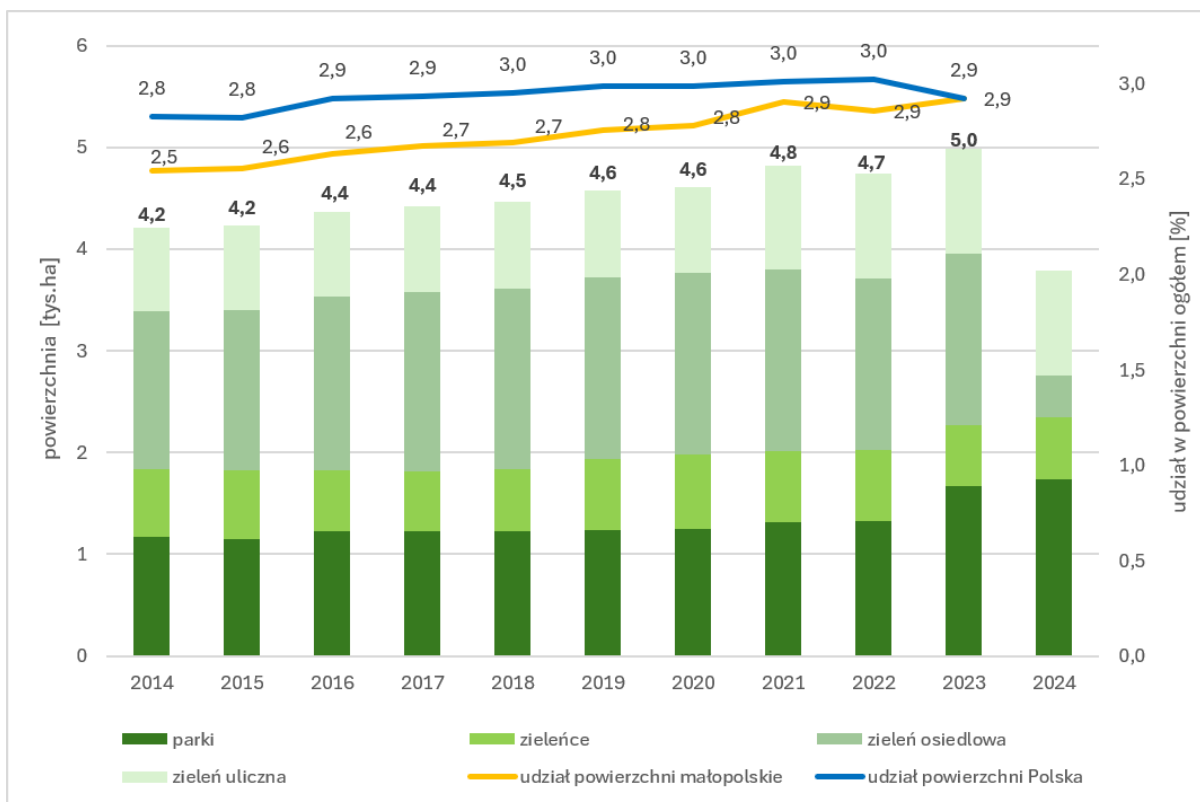
Wykres 2. Udział terenów zieleni urządzonej (ogółem) w powierzchni województw w latach 2014 i 2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 3. Powierzchnia terenów zieleni ogółem na 1 mieszkańca w województwach w latach 2014 i 2024

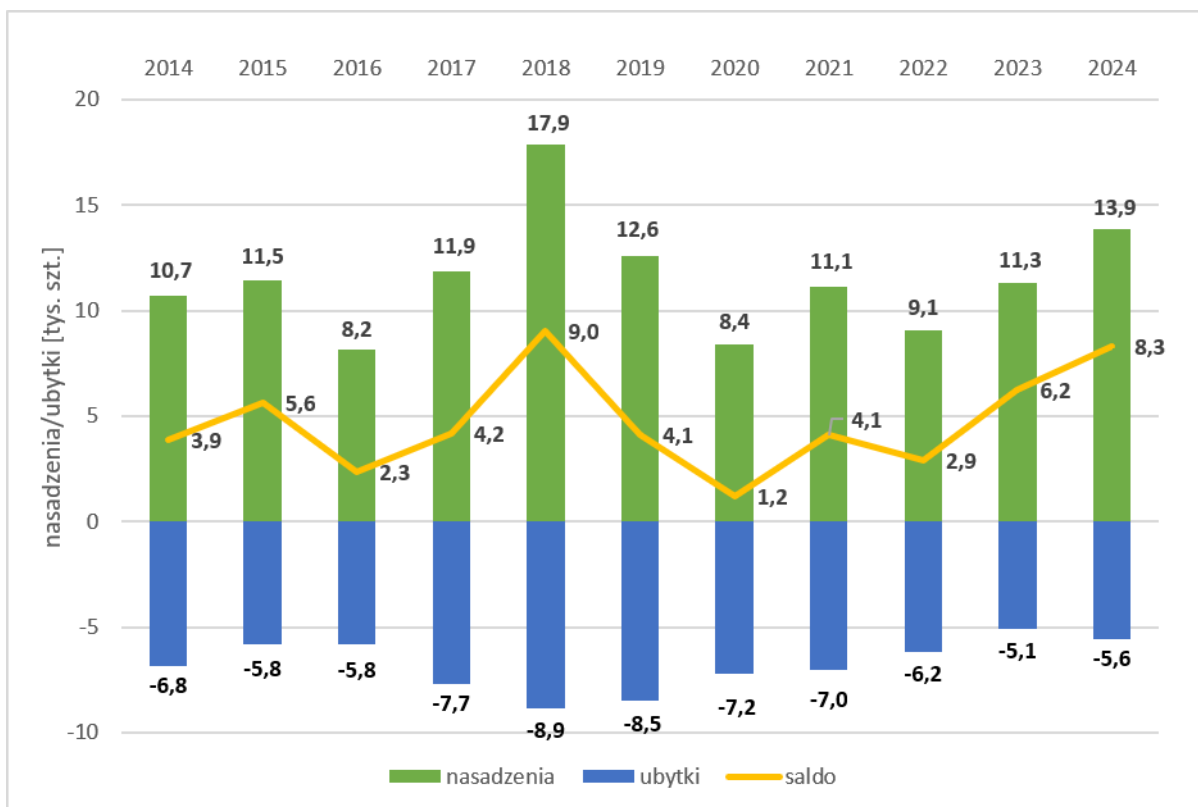
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 4. Tereny zieleni urządzonej wg typów w miastach w województwie małopolskim i udział terenów zieleni urządzonej (ogółem) w powierzchni miast, w latach 2014-2024*

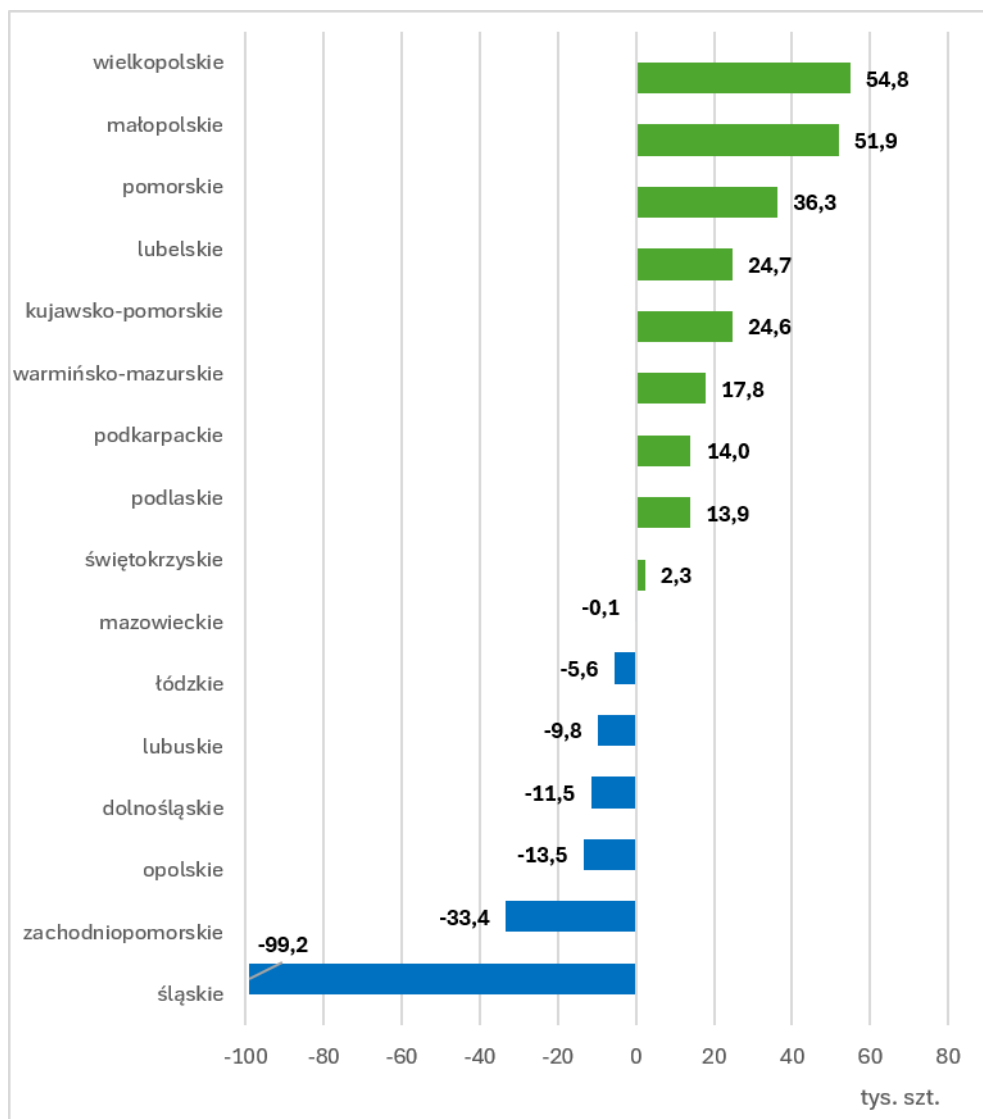
* Dla 2024 r. dla poziomu gmin dostępne są wyłącznie dane o terenach zieleni osiedlowej w gestii samorządów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

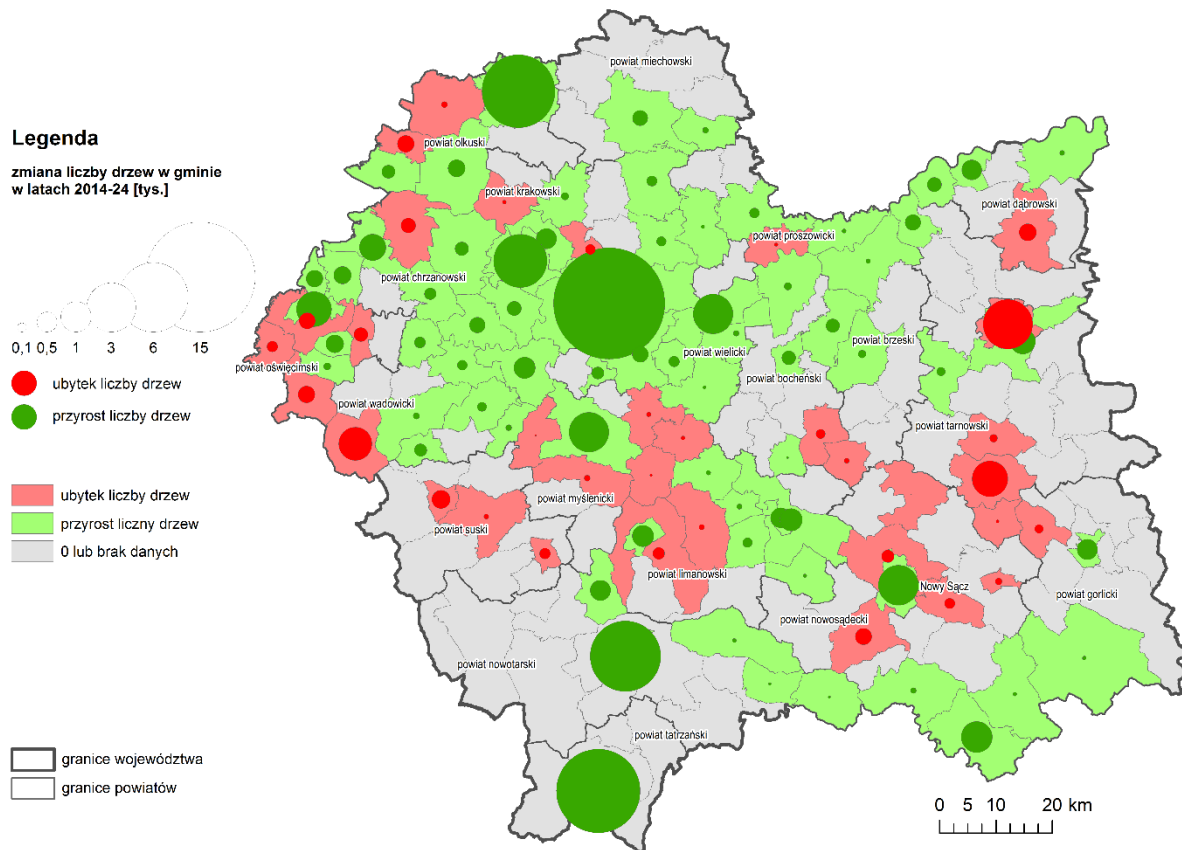
Wykres 5. Nasadzenia i ubytki drzew na terenach zieleni w województwie małopolskim w latach 2014-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 6. Różnica między nasadzeniami i ubytkami drzew na terenach zieleni w województwach w latach 2014-2024 (ogółem)

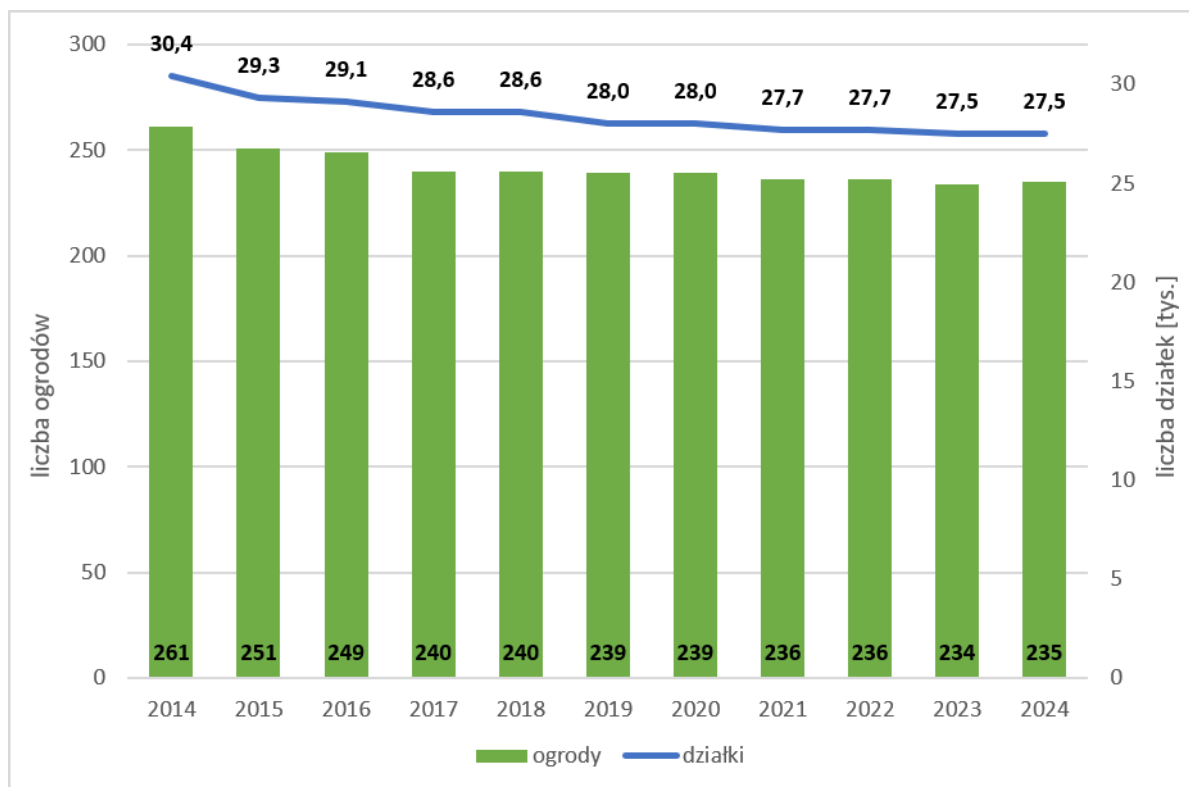
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 2. Różnica między nasadzeniami i ubytkami drzew na terenach zieleni w gminach województwa małopolskiego w latach 2014- 2024 r. (ogółem)

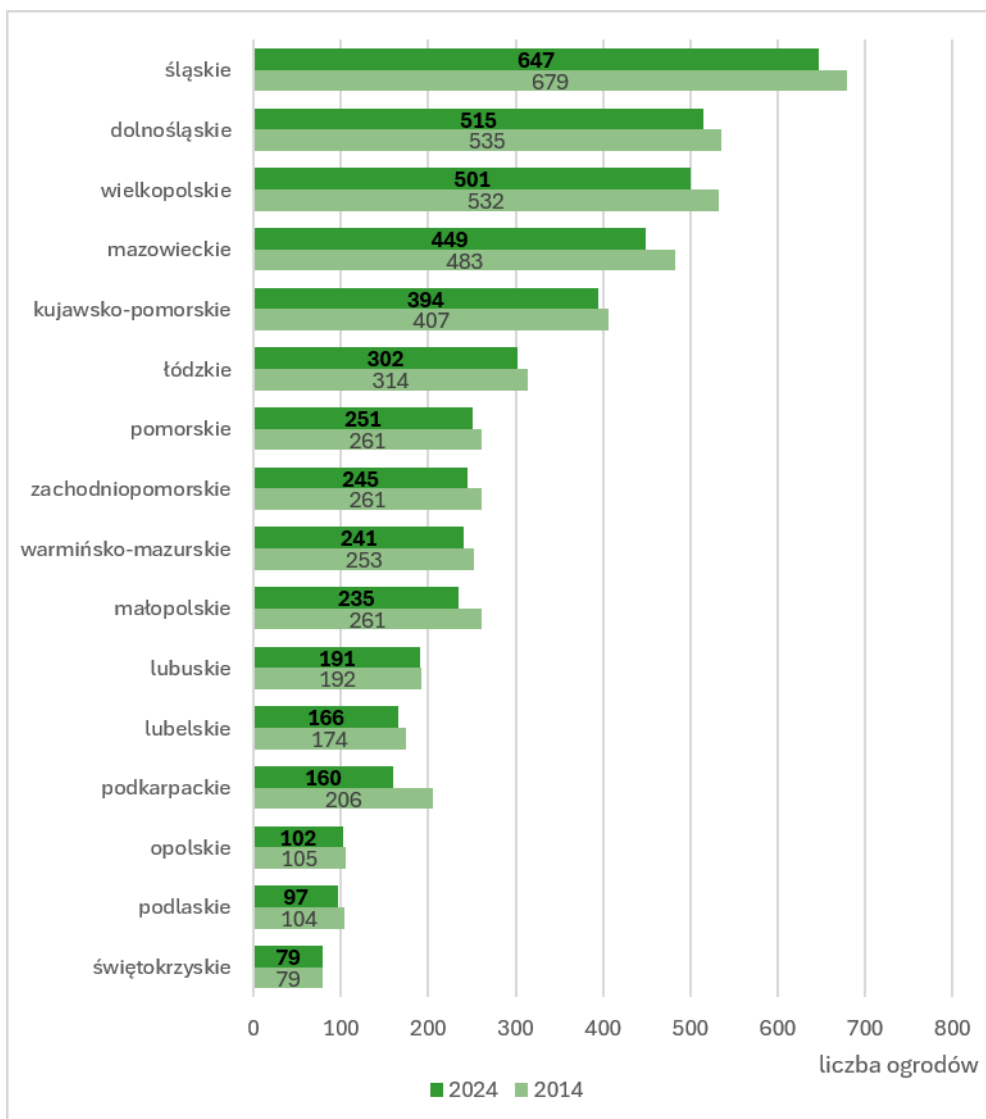
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Ogródki działkowe

Wykres 7. Rodzinne ogrody działkowe w województwie małopolskim w latach 2014-2024

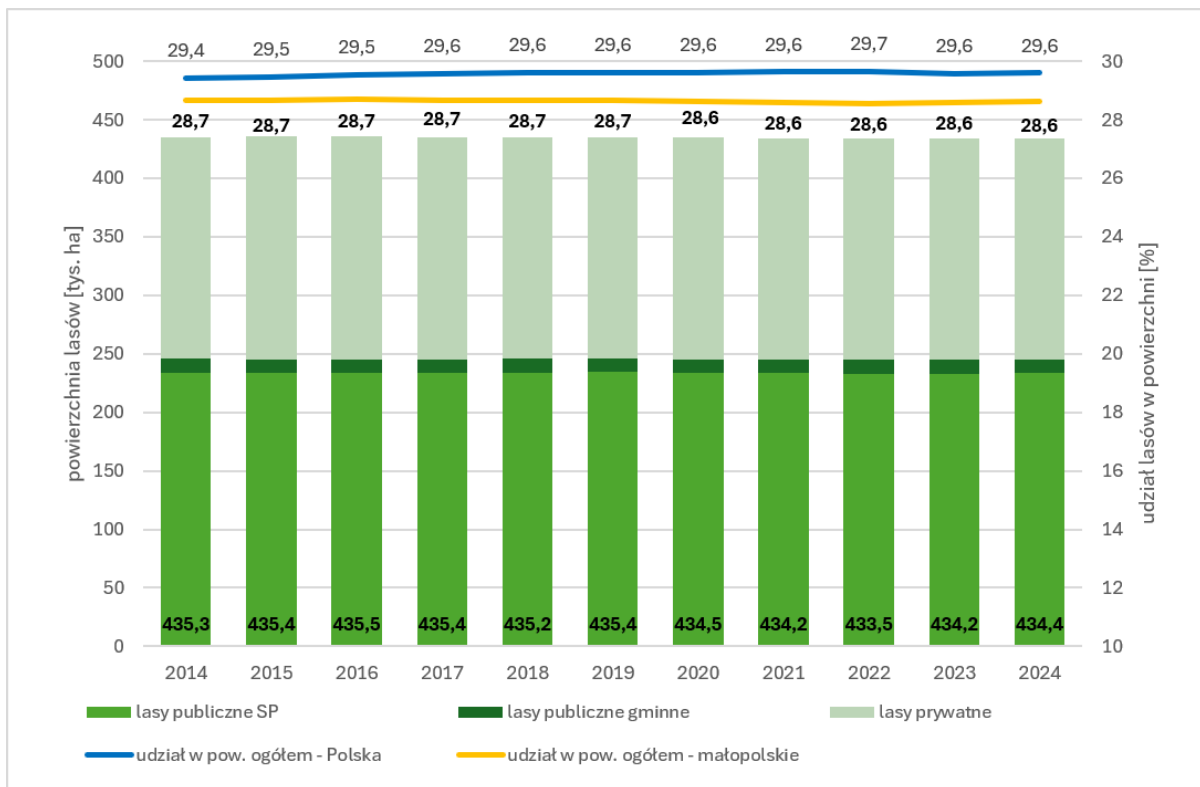
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 8. Rodzinne ogrody działkowe w województwach w latach 2014 i 2024

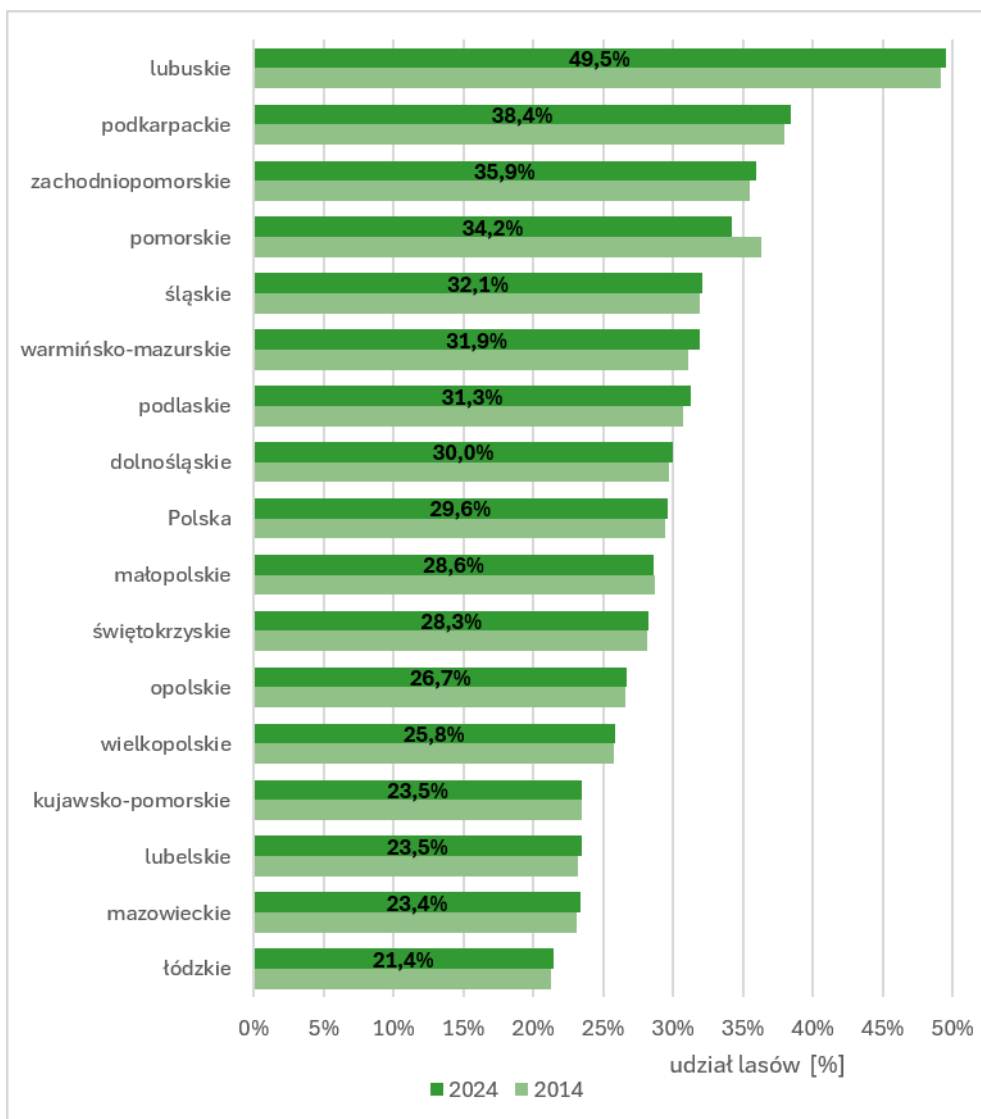
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Lasy

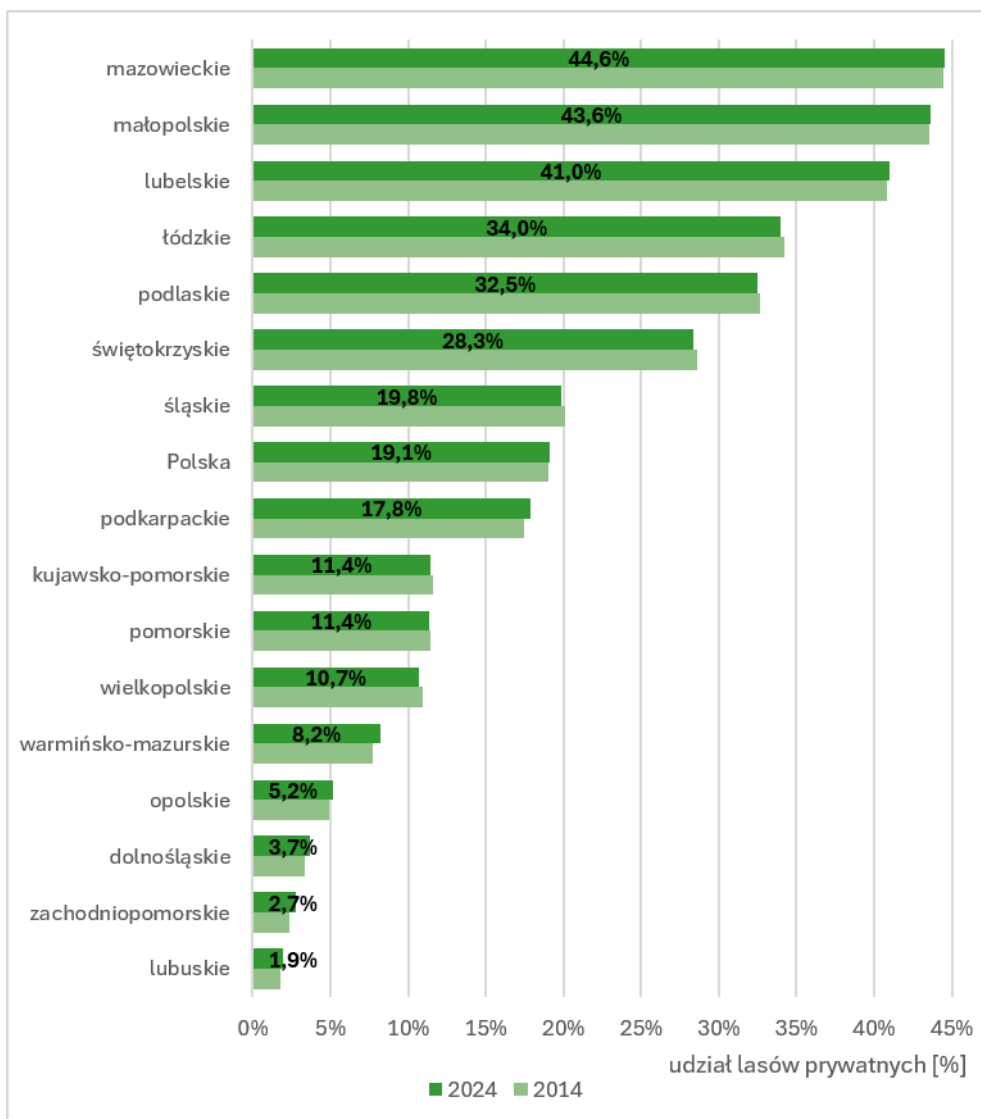
Wykres 9. Lasy publiczne i prywatne w województwie małopolskim w latach 2014-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 10. Udział lasów w powierzchni województw w latach 2014 i 2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

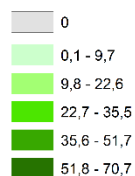

Wykres 11. Udział lasów prywatnych w województwach w latach 2014 i 2024

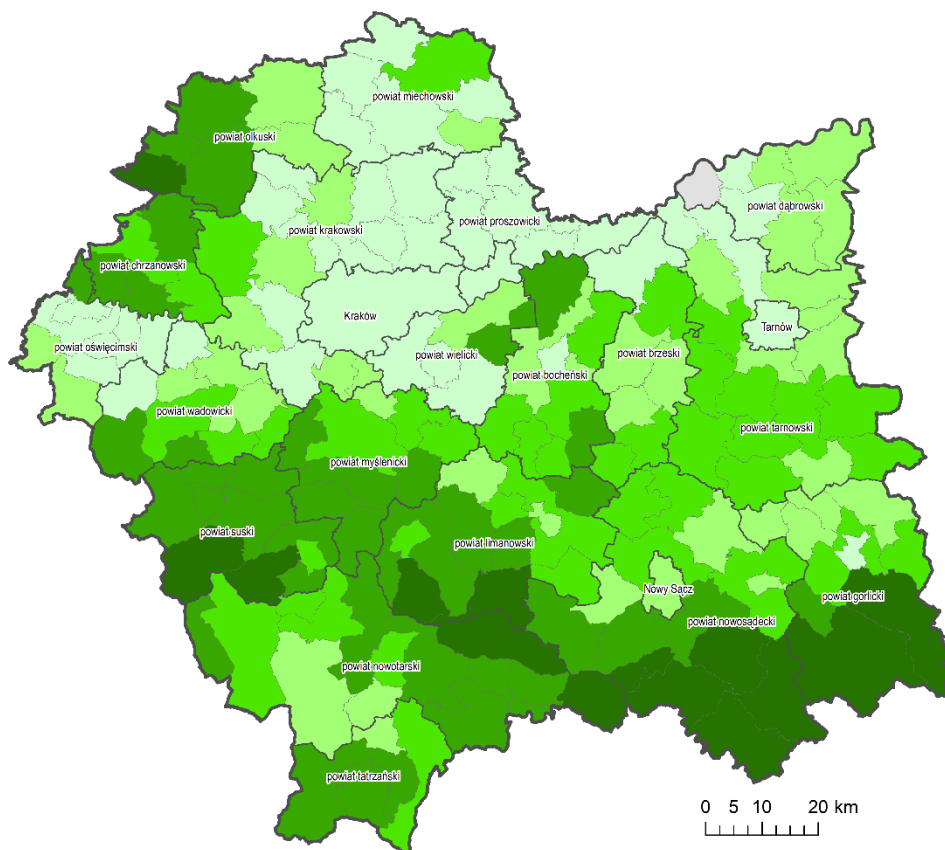
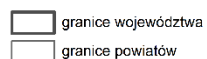
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Legenda

udział powierzchni lasów
w powierzchni gminy ogółem
[%]

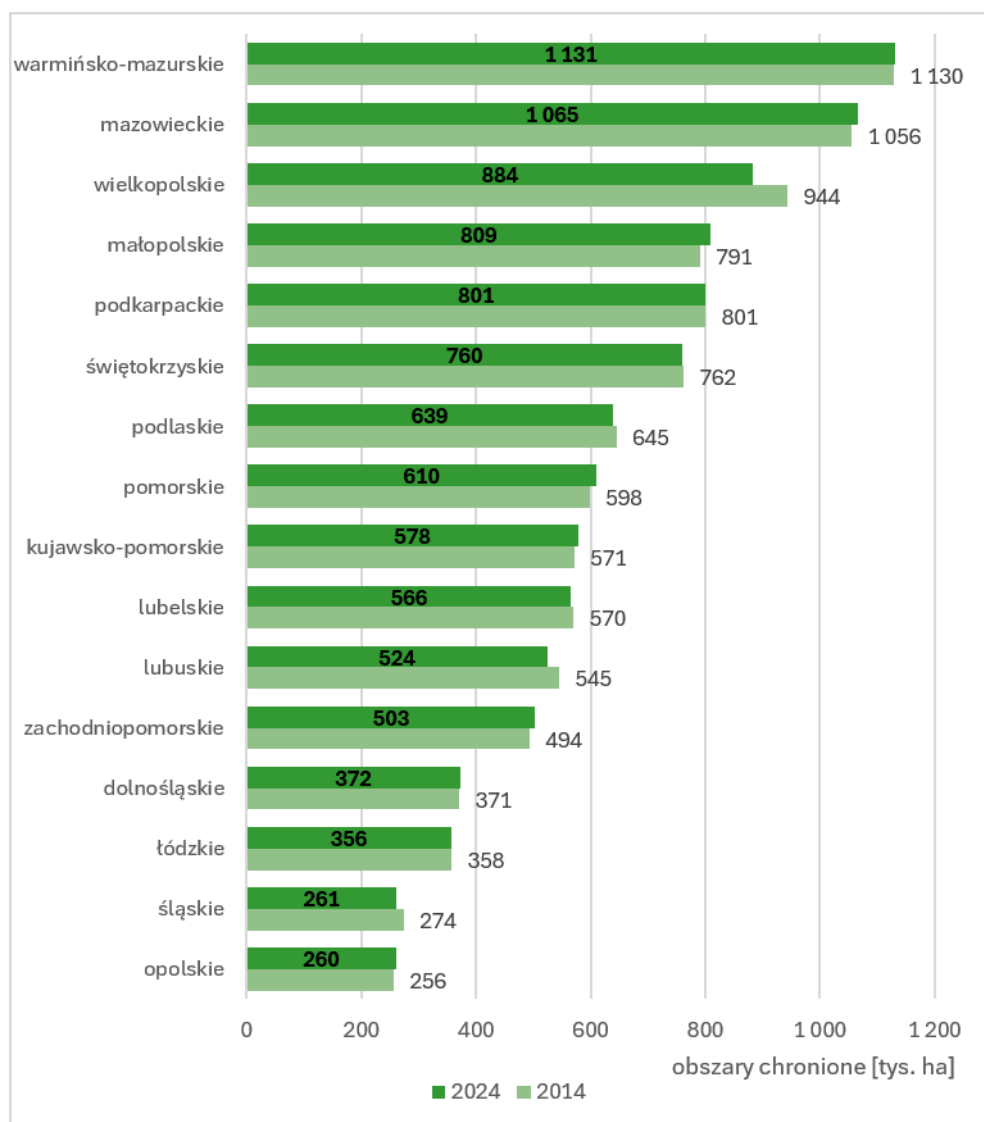
klasyfikacja metodą
naturalnych przerw Jenksa

Rysunek 3. Udział lasów w powierzchni gmin województwa małopolskiego w 2024 r. (ogółem)

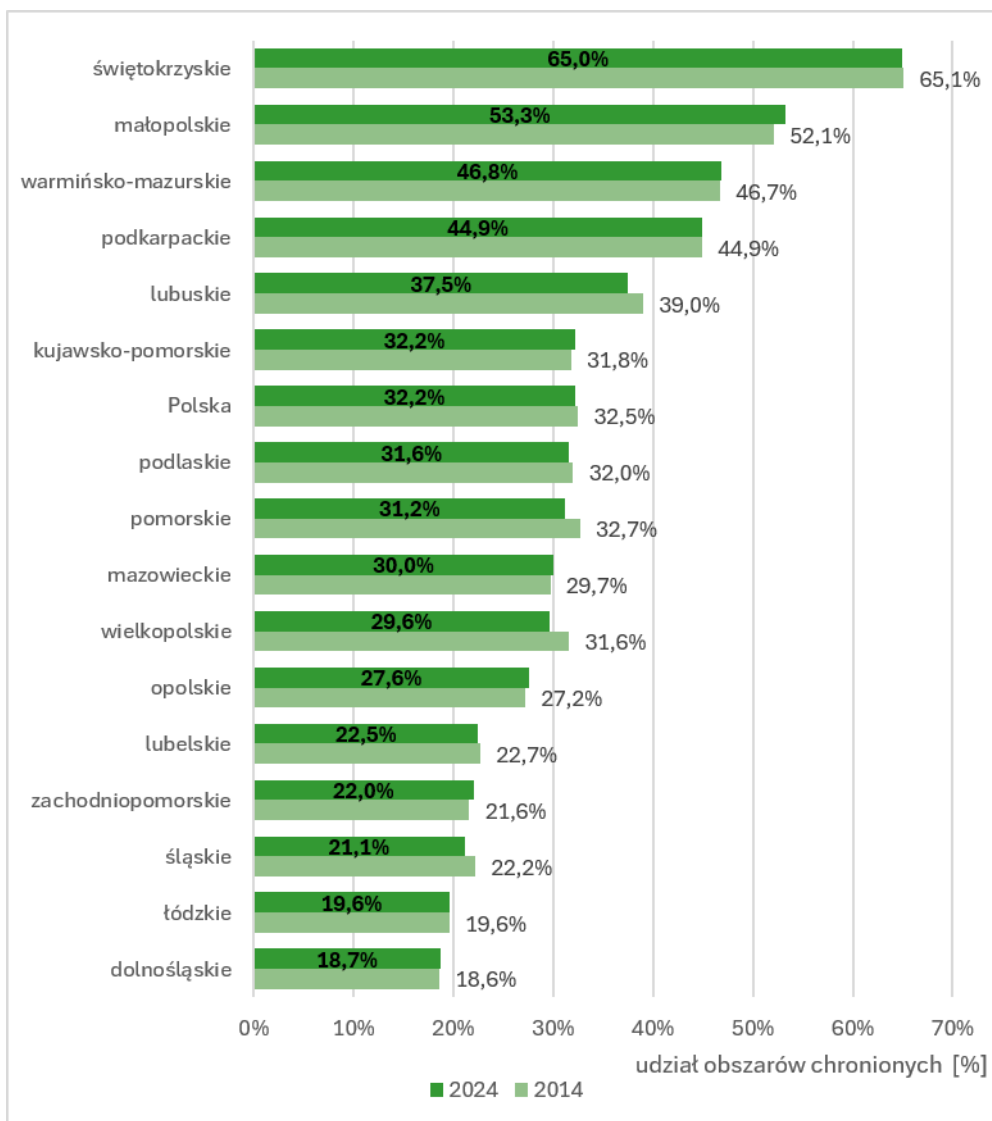
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Przyrodnicze tereny chronione i pomniki przyrody

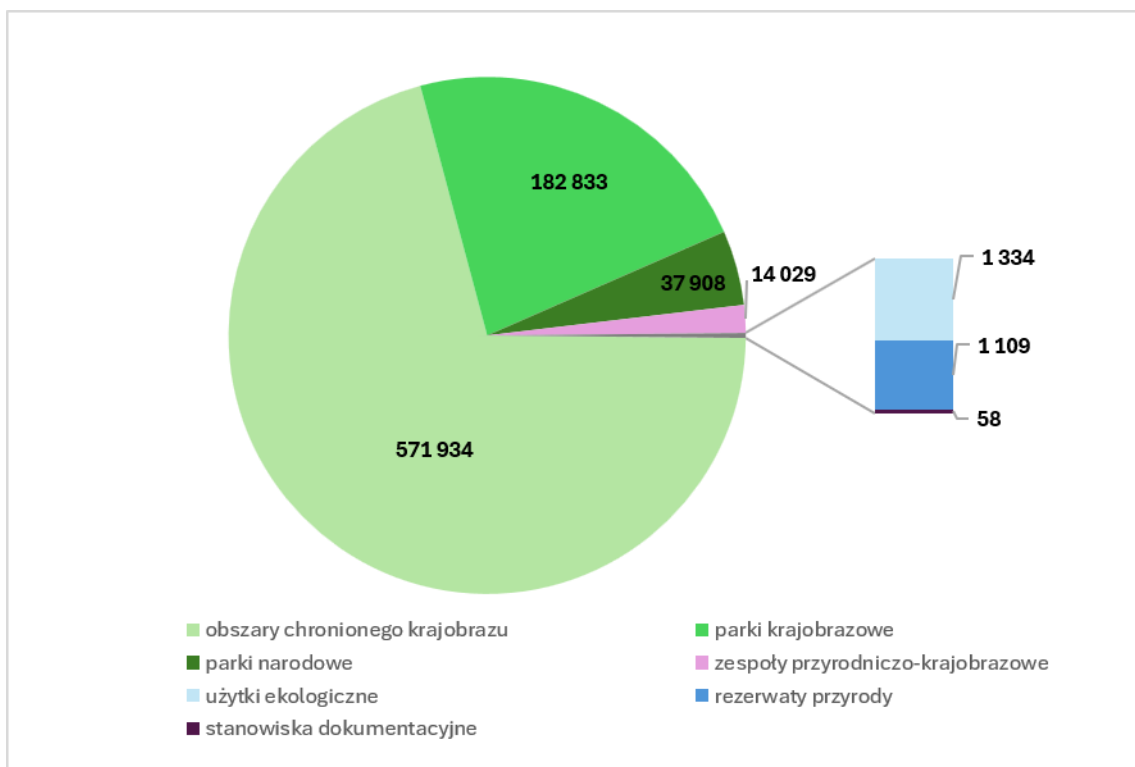
Wykres 12. Powierzchnia przyrodniczych obszarów chronionych w województwach w latach 2014 i 2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 13. Udział przyrodniczych obszarów chronionych w powierzchni województw w latach 2014 i 2024

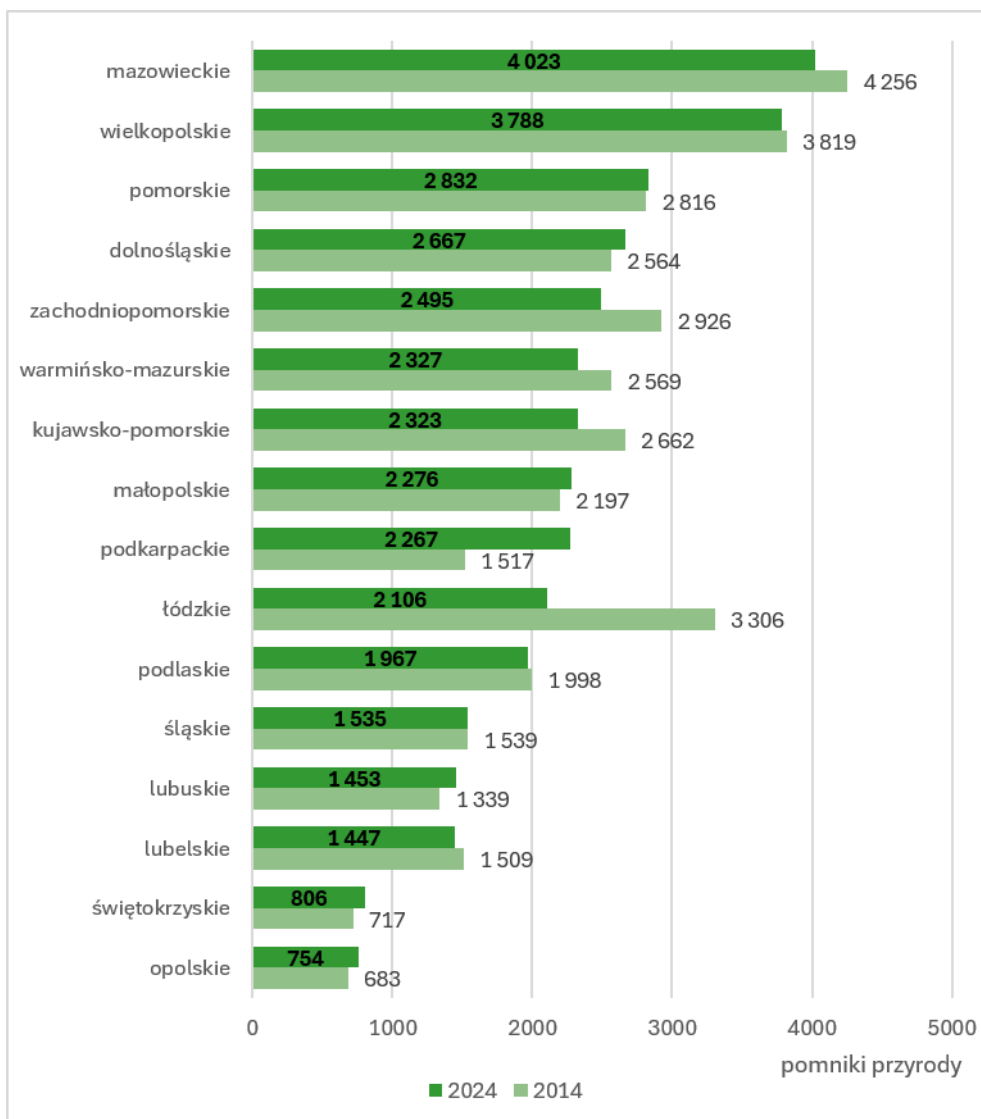
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 14. Powierzchnia przyrodniczych terenów chronionych (w ha) w województwie małopolskim w 2024 r. wg typu

Parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu bez powierzchni rezerwatów na ich terenie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 15. Pomniki przyrody w województwach w latach 2014 i 2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

